

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2002 M. LAPKRIČIO 19 D.
NUTARIMO NR. 1797 „DĖL VERSLO LIUDIJIMŲ IŠDAVIMO GYVENTOJAMS
TAISYKLIŲ IR VEIKLŲ, KURIOMIS GALI BŪTI VERČIAMASI TURINT VERSLO
LIUDIJIMĄ, RŪŠIŲ SĄRAŠO“ PAKEITIMO PROJEKTO (TOLIAU – NUTARIMO
PROJEKTAS) (TAP NR. 19-1633(2) (TAIS NR. 18-12845(3))**

2019-11-14 Nr.NV-3179

Vilnius

Įvertinę Nutarimo projektą, patikslintą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2019 m. spalio 18 d. išvadoje Nr. NV-2907 (toliau – Išvada) pateiktas pastabas ir pasiūlymus, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Aktuali lieka Išvados 1 punkte išdėstyta pastaba. Finansų ministerija, dėstydamą neatsižvelgimo į pastabą argumentus, remiasi Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 2 straipsnio 22 dalimi, apibrėžiančia sąvoką *verslo liudijimas*, ir 26 straipsniu, kuriuo *Lietuvos Respublikos Vyriausybei pavesta nustatyti verslo liudijimo išdavimo tvarką*, nurodydama, kad įstatyme Lietuvos Respublikos Vyriausybei išdėstytas pavedimas nustatyti verslo liudijimo išdavimo tvarką, kartu apima ir pavedimą nustatyti „galimybės mokėti fiksuoto dydžio pajamų mokestį (įsigyti verslo liudijimą) sąlygas“. Su tokia Finansų ministerijos pozicija nesutiktina, nes ja vadovaujantis būtų plečiamai aiškinamos minėtos Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo nuostatos, o toks aiškinimas nėra galimas. Be to, toks aiškinimas neatitiktų ir Išvados 1 punkte nurodytos Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo pozicijos dėl esminių mokesčio elementų ir esminių ūkinės veiklos sąlygų bei šios veiklos ribojimų įtvirtinimo tik įstatymuose, taip pat dėl poįstatyminio teisės akto paskirties ir teisės aktų hierarchijos.

2. Teikdama neatsižvelgimo į Išvados 2 punkte pateiktą pastabą argumentus, Finansų ministerija siūlymą Nutarimo projekto 1.3 papunkčiu papildyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. lapkričio 19 d. nutarimą Nr. 1797 (toliau – Nutarimas) 2.8 papunkčiu, numatant, kad atskiras fiksuoto dydžio pajamų mokestis įsigyjant verslo liudijimą gyvenamosios paskirties patalpų nuomai būtų mokamas už kiekvieną gyvenamosios paskirties objektą, grindžia tuo, kad nuoma yra pasyvi veikla, todėl neturėtų būti lyginama su aktyviomis veiklomis, pvz., apgyvendinimo paslaugų teikimu. Nesuprantama, kaip veiklos vykdymo būdas – pasyvus ar aktyvus, sąlygoja tai, jog mokestis už pajamas generuojančius objektus turėtų būti mokamas atskirai už kiekvieną iš jų (pvz., nuomojant kelis butus pvz.,) arba kartu (pvz., apgyvendinimo paslaugų atveju teikiant šias paslaugas keliose sodybose). Be to, net ir pasyvių veiklų atveju būtų nustatytas skirtingas teisinis

reguliavimas, pvz., gyvenamosios paskirties patalpų nuomos atveju būtų mokama už kiekvieną objektą atskirai, tuo tarpu, pvz., mokamųjų tualetų ir svėrimo paslaugų atveju – fiksuotas mokestis būtų sumokamas vieną kartą, nepriklausomai nuo objektų skaičiaus. Abejotina, ar remiantis Finansų ministerijos nurodytais argumentais nustatytas teisinis reguliavimas būtų objektyviai pateisinamas ir nepažeistų asmenų lygiateisiškumo principo, todėl lieka aktuali Išvados 2 punkte pateikta pastaba.

3. Nutarimo projektu iš Veiklų, kuriomis gali būti verčiamasi turint verslo liudijimą, rūšių sąrašo, patvirtinto Nutarimu (toliau – Sąrašas), *siūloma išbraukti pastatų ar statinių apdailos ir remonto, automobilių remonto ir vaikų priežiūros veiklas*, tačiau to paties nesiūloma daryti kitų analogiškų veiklų atžvilgiu, t. y., siūloma išbraukti variklinių transporto priemonių techninę priežiūrą ir remontą (Sąrašo 45 punktas), tačiau paliekamas žemės ir miškų ūkio traktorių ir kitų žemės ir miškų ūkio mašinų remontas (Sąrašo 18 punktas), dviračių remontas (Sąrašo 37 punktas) ar raštinės mašinų, buhalterinių mašinų, kompiuterių ir elektroninės aparatūros priežiūra ir remontas (Sąrašo 50 punktas), siūloma išbraukti statybos apdailos darbus (Sąrašo 44 punktas), tačiau paliekami statybiniai stalių ir dailidžių metalo dirbinių gamybos, įrankių, spynų ir vyrių gamybos ir montavimo darbai (Sąrašo 17 punktas), išbraukiamos vaikų priežiūros ir ateinančių auklių veiklos (Sąrašo 29 ir 87 punktai), tačiau paliekamos tokios veiklos, kaip kvalifikacijos tobulinimas ir papildomas mokymas (Sąrašo 53 punktas) ar neįgalių asmenų (tame tarpe ir nepilnamečių) bei kitų asmenų priežiūra (Sąrašo 87 punktas). Išvados 4 punkte buvo pažymėta, kad Finansų ministerijos pateikti argumentai nėra pakankami tam, jog būtų galima nustatyti diferencijuotą teisinį reguliavimą analogiškų ūkinių veiklų atžvilgiu, nes *nepagrindžiama, kad tarp šių veiklų yra tokio pobūdžio skirtumų, kurie tokį diferencijuotą reguliavimą darytų objektyviai pateisinamą*. Kadangi derinimo pažymoje Finansų ministerija savo poziciją grindžia iš esmės tais pačiais argumentais, abejotina, ar jais remiantis nustatytas teisinis reguliavimas būtų objektyviai pateisinamas ir nepažeistų asmenų lygiateisiškumo principo, todėl lieka aktuali Išvados 4 punkte pateikta pastaba.

4. Kadangi Nutarimo projektu siūlomi pakeitimai lemtų ne tik kitokią gyventojų pajamų mokesčio sumokėjimo formą, bet ir kitokią per metus sumokamo mokesčio sumą (atskiris atvejais ši suma būtų didesnė nei mokant fiksuotą pajamų mokesčio sumą), nesutiktina, kad siūlomas teisinis reguliavimas priskirtinas formaliems techninio pobūdžio pakeitimams, todėl lieka aktuali Išvados 6 punkte išdėstyta pastaba dėl Nutarimo projektu siūlomo teisinio reguliavimo įsigaliojimo atidėjimo termino.

5. Išvados 5 punkte buvo pažymėta, kad Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 13 straipsnio 4 dalimi, pagal kurią įstatymo įgyvendinamajame teisės akte nėra tokių struktūrinių dalių, kaip išnašos ar pastabos, ir Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 73 punkto trečiąja pastraipa, siūlytina atsisakyti Sąraše pateiktų išnašų ir pastabų, o jose nurodytą tekstą dėstyti, kaip

atitinkamo Sąrašo punkto tekstą. Taip pat buvo atkreiptas dėmesys, kad Sąrašo pastabų 4 punkto nuostatos yra ne Sąrašo, o Taisyklių reguliavimo dalykas. Reaguodama į šią pastabą, Finansų ministerija nurodė, kad *„klausimas spręstinas ateityje iš esmės peržiūrint Sąrašo nuostatas“*. Atsižvelgiant į tai, siūlytina pavesti Finansų ministerijai (nurodant konkretų pavedimo įvykdymo terminą) atlikti Nutarimo ir juo patvirtinto Sąrašo peržiūrą ir pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei siūlymus (tame tarpe ir dėl aiškių bei objektyvių kriterijų, kuriais remiantis vienos ar kitos individualios ūkinės veiklos rūšys būtų įtraukiamos į Sąrašą arba iš šio Sąrašo išbraukiamos, nustatymo) dėl neatitikimų Gyventojų pajamų mokesčio įstatymui pašalinimo, o prireikus, parengti ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateikti ir atitinkamą Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektą.

Teisės grupės vadovas

Rimvydas Pilibaitis

Ramutis Prišmantas, tel. +370 706 63792, el. p. ramutis.prismantas@lrv.lt